

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8Ps/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314201018
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6314201018.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, samosudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci navrhovateľky F. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., D. XXX/XX o pozbavenie C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. R., H. XX, t.č. hospitalizovaného v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, v zast. opatrovníčkou pre konanie G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., D. XXX/XX, spôsobilosti na právne úkony a o ustanovenie za jeho opatrovníka, za účasti prokurátora OP Brezno a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce ako kolízneho opatrovníka mal. detí H., G., nar. XX.XX.XXX a Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., L. 8, takto

rozhodol:

I. C. H., nar. XX.XX.XXXX pozbavuje sa spôsobilosti na právne úkony.

II. Za opatrovníka sa mu ustanovuje F. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., D. XX, ktorá je oprávnená a povinná pozbaveného zastupovať, spravovať jeho majetok a zo správy majetku predkladať súdu výúčtovanie.

III. Súd u p ú ť a od doručenia rozhodnutia k rukám C. H..

IV. Trovy konania znáša štát, štátu súd neprisnáva ich náhradu.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 11.02.2014 sa navrhovateľka, sestra C. H., domáha, aby jej brat bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony a ona aby mu bola ustanovená za opatrovníka. Svoj návrh odôvodňuje tým, že jej brat je od roku 2003 v psychiatrickej starostlivosti pre psychiatrickú poruchu - paranoidnú schizofréniu. V posledných dvoch rokoch sa u neho opakovane prejavuje táto psychická porucha, počas ktorej jej a jej deťom, ale aj okoliu sa vyhráža zabitím; svojim správaním obťažuje svoje okolie a ohrozuje zdravie svoje aj svojho okolia. Dodáva, že jej brat sa lieči ambulantne u MUDr. Mareka Zelmana v psychiatrickej ambulancii v Nemocnici s poliklinikou Brezno, opakovane sa dobrovoľne podrobuje psychiatrickej liečbe ústavným spôsobom vo špecializovaných ústavoch, no po jeho odchodoch z nich sa u neho opätovne prejavujú negatívne dôsledky psychickej poruchy. V čase podania návrhu sa brat dobrovoľne podrobuje psychiatrickej liečbe v Psychiatrickej nemocnici Hronovce. Podľa lekárskej správy zo dňa 29.03.2012 vystavenej MUDr. Marekom Zelmanom a lekárskej správy zo dňa 21.01.2014 vystavenej MUDr. Evou Suchánkovou, C. H. trpí schizoafektívnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, v dôsledku tejto duševnej poruchy podľa týchto psychiatrov nie je vôbec schopný robiť právne úkony.

Navrhovateľka dňa 14.02.2014 do spisu doručila správu z psychiatrického vyšetrenia C. H. vypracovanú 11.02.2014, podpísanú MUDr. Ajit Chandra Das. V tejto správe sa uvádza, že C. H. je v psychiatrickej starostlivosti dlhoročne, s opakovanými hospitalizáciami v rôznych psychiatrických zariadeniach.

Aktuálne sa nachádza v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, s hospitalizáciou a liečbou súhlasil. Do tejto nemocnice bol preložený 03.02.2014 z Psychiatrického oddelenia Banská Bystrica. Pri prijatí dominovali známky megalomaniackých bludov a hypománia. V správe sa uvádza, že podľa dostupných údajov ide o pacienta, ktorý ambulantne nespolupracuje, je nekritický na svoje ochorenie, okrem základnej schizoafektívnej poruchy je u neho pridružený aj abúzus alkoholu a následne poruchy správania v zmysle heteroagresivity.

Z registra tunajšieho súdu bolo zistené, že pod značkou 2T/42/2004 bol vydaný trestný rozkaz dňa 14.04.2004, ktorým bol C. H. uznaný vinným z trestného činu zanedbania povinnej výživy na deti G. Štulajtera, nar. XX.XX.XXXX, C. H., nar. XX.XX.XXXX a E. H., nar. XX.XX.XXXX z matky L. H., nar. XX.XX.XXXX a pre neplnenie vyživovacej povinnosti k malol. deťom G. H., nar. XX.XX.XXXX a Y. H., nar. XX.XX.XXXX z matky G. R. H.. V konaní 3Nt/1/2005 týkajúce sa vyhrážania svojej matke bolo jeho trestné stíhanie zastavené pre nepríčetnosť, bolo mu uložené ochranné ambulantné psychiatrické liečenie. V konaní 1Nt/4/2010 pre nebezpečné vyhrážanie bolo zastavené stíhanie pre nepríčetnosť, bolo mu uložené ochranné ambulantné psychiatrické liečenie. V konaní 1T/38/2013 bol trestným rozkazom uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania sa a odsúdený na peňažný trest 160 Eur, v prípade zmarenia na trest odňatia slobody 2 mesiace.

Tunajší súd uznesením č.k. 8Ps/7/2014-31 zo dňa 04.06.2014 ustanovil do konania znalca, odbor zdravotníctva a farmácie, z odvetvia psychiatrie MUDr. Vladimíra Machajdika.

Dňa 25.09.2014 ustanovený znalec doručil tunajšiemu súdu Znalecký posudok č. 16/2014. C. H. bol znalcom vyšetrený v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, v ktorej bol znova hospitalizovaný od 08.07.2014 pre relaps základného ochorenia.

V závere znaleckého posudku znalec uvádza, že C. H. je postihnutý duševnou poruchou, a to schizoafektívnou poruchou, manického typu, organickou poruchou osobnosti (organickým psychosyndrómom). Ide o trvale duševné poruchy, ktoré dosahujú takú intenzitu, aby bol pre ne pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. V extramurálnych podmienkach nie je schopný vykonávať žiadne právne úkony, nakoľko v krátkom čase po preliečeniach dochádza k novému relapsu základnej psychickej poruchy v rámci neprítomnosti náhľadu na svoje ochorenie dochádza k nespolupráci s lekárom, psychiatrickou ambulanciou, odmieta liečbu. Nie je spôsobilý ovládať a posúdiť svoje konanie, nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby a postarať sa o svoje osobné veci. Jeho výsluch nie je možné vykonať bez ujmy na jeho psychickom stave, nie je spôsobilý chápať zmysel a účel konania. Je schopný osobne vypovedať pred súdom. Nie je schopný pochopiť význam súdneho rozhodnutia, súdne rozhodnutie môže na neho pôsobiť nepriaznivo.

Vzhľadom na vyjadrenie znalca v znaleckom posudku, že C. H. je schopný osobne vypovedať pred súdom, ale jeho výsluch nie je možné vykonať bez ujmy na jeho psychickom stave vzhľadom na záujem nespôsobiť ujmu na psychickom stave C. H., tento súd na pojednávanie nepredvolal.

Na pojednávaní dňa 06.11.2014 navrhovateľka, sestra C. H., súdu uviedla, že po dohode s ich matkou podala návrh na pozbavenie brata spôsobilosti na právne úkony. Rozhodli sa tak preto, že nebolo s ním rady, sťažovali sa aj susedia. Uviedla, že brat býval v rodinnom dome, ktorý patrilo ich rodičom, matka bývala v spodnom bývaní, ona (navrhovateľka) v hornom bývaní. Dole s matkou býval aj brat. Brat matku vyhadzoval z bytu, bol k nej agresívny, zo strachu odišla. Viackrát ju našla v noci schúlenú na dvore ako sa schovávala pred ním. Priznala, že aj ona sa brata bojí. V prípade, ak súd jej brata pozbaví spôsobilosti na právne úkony súhlasí s tým, aby mu bola ustanovená za opatrovníka. Dodala, že je nezamestnaná, zúčastňuje sa aktívnych prác, súdom trestaná nebola, zdravotné problémy nemá. Mieni brata umiestniť do ústavného zariadenia. Priznala, že s poslednou manželkou brata a jeho dvoma maloletými deťmi nie je v žiadnom kontakte.

G. H., matka C. H., ktorá ho zastupovala v konaní ako jeho opatrovníčka súdu uviedla, že jej syn už nie je súci chodiť pomedzi ľudí ako človek. Kvôli nemu musela odísť z domu, v ktorom bývala 50 rokov, išla bývať k inej dcére, nie k navrhovateľke. Aj tam ju však syn obťažuje. On obťažuje nielen rodinných príslušníkov, ale aj cudzích ľudí. V súčasnosti je v Nemocnici v Hronovciach. Takéto problémy s ním nastali asi v roku 2003. Už je druhýkrát za sebou v Hronovciach. Po prvom dlhšom liečení prišiel domov a hneď z auta išiel do obchodu, kúpil si pivo a pil. Trpí schizofréniou a na to pije, čo nesmie. Tiež neberie

tabletky. Má 5 detí, problémy má iba s týmto synom C.. Prečítala si znalecký posudok, súhlasí s ním, nemá voči nemu žiadne pripomienky. Priznala, že s týmto jej synom vždy boli problémy, on bol agresívny. Teraz sa ho veľmi bojí, k nej domov ho ani nepustí, ani mu neotvorí. Chce, aby bol syn pozbavený spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka nech mu je ustanovená jeho sestra, ktorá podávala návrh. Vie, že syn mal nejakú pôžičku z Providentu, niekedy v máji ju mal splatiť poslednou splátkou a až teraz sa dozvedela, že mal byť ručiteľom nejakej cigánke.

Znalec MUDr. Vladimír Machajdík súdu uviedol, že vyšetril C. H.. K dispozícii mal aj zdravotnú dokumentáciu od jeho ambulantného psychiatra MUDr. Mareka Zelmana. V čase vyšetrenia sa už nachádzal znovu v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, takže mal prístup aj k jeho predchádzajúcim chorobopisom, aj k dokumentácii z terajšej hospitalizácie. Taktiež sa rozprával aj s jeho matkou a sestrou. S C. H. sa rozprával dvakrát, celková dĺžka týchto rozhovorov bola vyše hodiny. Na základe tohto všetkého vypracoval znalecký posudok, ktorý súdu doručil. Pridržiava sa diagnostických záverov, ako aj odpovedí na otázky, ktoré mu súd položil. Spresnil, že C. H. mal úraz pre dvadsiatimi rokmi, avšak v dokumentácii sa stretol s tým, že v liečbe je od roku 2003, kedy bola jeho prvá psychiatrická hospitalizácia. Potom bol opakovane psychiatricky hospitalizovaný, tak ako je to popísané v znaleckom posudku. Tento rok od 03.02 do 18.06. sa nachádzal v Psychiatrickej nemocnici v Hronovciach, kde bol prevezený ako chronický pacient zo psychiatrického oddelenia Fakultnej nemocnice Banská Bystrica. Dňa 18.06.2014 bol prepustený z tejto hospitalizácie, ale veľmi rýchlo došlo k novej dekompenzácii jeho stavu. Od jeho ambulantného psychiatra vie, že len čo prišiel domov išiel do krčmy a začal popíjať a prestal užívať lieky. Dňa 03.07.2014 bol znova hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení Fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici odkiaľ bol 08.07.2014 preložený do Psychiatrickej nemocnice v Hronovciach, kde je dodnes. Jeho stav je taký vážny, že vyžaduje plné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. On nie je vedený ako závislý od alkoholu, primárna porucha u neho je duševná porucha. On prestáva brať lieky, dokonca nechodí ani na injekčnú liečbu, ktorá je iba raz do mesiaca. Taktiež nevie hospodáriť s finančnými prostriedkami, sám mu povedal, že keď dostane invalidný dôchodok, za pár dní ho minie, a sám nevie na čo. Dá sa na hocičo nahovoriť, podpíše, zoberie úvery a tiež sám nevie načo. Ohľadom jeho rodičovských práv a povinností vie, že s deťmi sa nestýka, nemá s nimi žiadny kontakt, ale v jeho stave nedokáže vychovávať maloleté deti, starať sa o maloleté deti. Platiť výživné by mal. Z celej dokumentácie mu nie je jasné, či má súdom nariadené ochranné liečenie, nevedel sa k tomu dopátrať. V prípade jeho umiestnenia do ústavu sociálnych služieb nesmel by byť v ochrannnej liečbe, to by sa nejako vyriešilo. Zdôraznil, že C. H. samostatne nie je schopný existovať. Extramurálne nemôže a nie je schopný existovať, po troch týždňoch prepustenia z ústavnej starostlivosti by sa znova dostal do takého stavu v akom bol. Môže existovať iba intramurálne, kde je zabezpečený dohľad a starostlivosť o neho, tak zdravotná ako aj sociálna. Teraz je v Hronovciach už 4 mesiac, keby prišiel na súd, dalo by sa s ním hovoriť, ale keby počul všetko to, čo sa na pojednávaní preberá, mohol by byť agresívny, čím by sa poškodil jeho zdravotný stav. Z tohto dôvodu neodporučil jeho výsluch pred súdom. C. H. je presvedčený, že rodinní príslušníci ho okradli, okrádajú ho, ubližujú mu, dokonca na nich sám volá policajtov. Podľa neho C. H. trpí duševnou poruchou, u neho sa rozvíja choroba, rozvíja sa u neho defekt osobnosti a k tomu sa pripája ešte aj alkohol. Preto napísal v znaleckom posudku, že u neho zistil schizoafektívnu poruchu, a dokonca tam uviedol aj to, že ide o organické poškodenie centrálnej nervovej sústavy. Teraz, keď je hospitalizovaný, tak sa musí podrobovať liečbe, je kľudný. Za tie mesiace, počas ktorých je hospitalizovaný, nemocnica nevedie žiaden záznam, že by bol agresívny, že by odmietal spoluprácu. To je však za situácie, že je hospitalizovaný. Keby bol mimo nemocnice, tak za krátku dobu po prepustení je vysoká pravdepodobnosť, že by znova bol agresívnym. AK mu chceme pomôcť, tak treba urobiť to, o čom sa hovorí na pojednávaní, treba mu zabezpečiť opatrovníctvo.

Kolízny opatrovník maloletých detí H., G., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX súdu uviedol, že sa oboznámil so znaleckým posudkom, vypočul si výpoveď znalca, aj to, čo uvádzala jeho matka a jeho sestra a súhlasí s tým, aby ho súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno súdu uviedol, že vzhľadom na priebeh pojednávania, ako aj závery písomného znaleckého posudku má za to, že sú splnené hmotnoprávne podmienky pre to, aby bol C. H. pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a doporučuje, aby za jeho opatrovníka bola ustanovená navrhovateľka.

Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbaví spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 187 ods. 2 O.s.p., od výsluchu vyšetrovaného môže súdu upustiť ak nemožno tento výsluch vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetrovaného.

Podľa § 189 O.s.p., súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

Podľa § 189 písm. a/ O.s.p., v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony, súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Podľa § 192 ods. 1 a 2 O.s.p., súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktorého podľa zákona musia mať. V rozhodnutí, ktorým súd ustanovenej opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Podľa § 191 ods. 1 O.s.p., trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

Na základe vykonaného dokazovania najmä na základe záveru znaleckého posudku súd zistil, že C. H. pre trvalú a nevyliciteľnú duševnú poruchu - schizoafektívnu poruchu, manický typ, organickú poruchu osobnosti (organický psychosyndróm) nie je vôbec schopný robiť právne úkony. Z tohto dôvodu ho súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony. Za opatrovníka mu ustanovil navrhovateľku - jeho sestru, ktorá je oprávnená a povinná zastupovať ho, spravovať jeho majetok a zo správy tohto majetku predkladať súdu vyúčtovanie.

C. H. je druhýkrát rozvedený. Z prvého rozvedeného manželstva s L. H. pochádzajú deti G. H., nar. XX.XX.XXXX, C. H., nar. XX.XX.XXXX a E. H., nar. XX.XX.XXXX. Z jeho rozvedeného manželstva s G.. Beátou H., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú maloleté deti G. H., nar. XX.XX.XXXX a Y. H., nar. XX.XX.XXXX. Má priznaný invalidný dôchodok v súčasnej výške 333,50 Eur, z ktorého sa vykonávajú exekučné zrážky v celkovej výške 166,86 Eur.

Vzhľadom na zdravotný stav pozbaveného, ako aj doporučenie znalca súd upustil od doručenia rozhodnutia do jeho rúk.

S týmto konaním mal súd trovy, a to odmenu a náhradu nákladov za vypracovanie písomného znaleckého posudku znalcom MUDr. Vladimírom Machajdíkom č. 16/2014 a za účasť tohto znalca na pojednávaní 06.11.2014. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľka podala návrh odôvodnene v zmysle citovaného ustanovenia, súd rozhodol tak, že tieto trovy znáša štát, štátu sa nepriznáva ich náhrada.

Po vyhlásení rozhodnutia ustanovená opatrovníčka pozbaveného - navrhovateľka, zložila pred súdom zákonom predpísaný sľub, ktorý potvrdila svojim podpisom do prílohy zápisnice.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich

skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.